

Lille spejl, lille spejl på væggen der - hvilket sprog er smukkeste i verden her? Det er ikke let at svare på det spørgsmål, fordi alle har deres favoritter. Dog var der i Paris i 1934 en konkurrence om, hvilket sprog der var det smukkeste i verden. Ukrainsk kom på tredjepladsen lige efter fransk og persisk. Jeg kender ikke til nogen nyere konkurrence omkring det smukkeste sprog!

Irsk har intet ord for "Nej" eller "Ja". For at besvare spørgsmålet, skal du bruge udsagnsordsformen. Så svaret til "Solgte de huset?" vil blive til "De solgte" eller "De solgte ikke". Eller som på irsk: "Ar dhíol siad an teach? Dhíol. Níor dhíol." Selv om irsk ikke har ord for "Ja" og "Nej", så har det så mange andre unikke ord, præcis som sproget på næste side...

Der er et udtryk på spansk "¡el mundo es un pañuelo!" (verden er et lommetørklæde) for at angive vores overraskelse, når vi tilfældigt møder nogen på et uventet sted. Dermed siger man, at verden er meget mindre, end vi troede. Og er det ikke det, sproglæring og undervisning om andre kulturer handler om? Spansk er virkelig et verdenssprog med 20 lande, som har spansk som officielt sprog - ¡Olé!

Luxemburgsk har fået sit skrevne sprog for ikke lang tid siden, og det blev førhen sjældent skrevet ned, så stavemåde og grammatik er først blevet bestemt af regeringen for ca. 40 år siden i 1984. Hvad med tegnsprog? Kan de skrives? Gå om på næste side for at finde ud af det.

Indtil for nylig har romansk udelukkende været mundtligt overbragt fra generation til generation, så der findes ikke nogen fast retskrivningsstandard. De forskellige romanske varianter er skrevet med de alfabeter, som har været gængs for det sprog, der tales i det land, hvor en romagrube har været bosiddende. Dog er det i dag muligt at læse politiske tekster, aviser og endda Shakespeare på romansk!

Frisisk er nok det sprog, som ligner engelsk mest. "De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflik mei de sêfte wyn." Kan du regne den ud? Prøv at se den engelske udgave: "The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind."

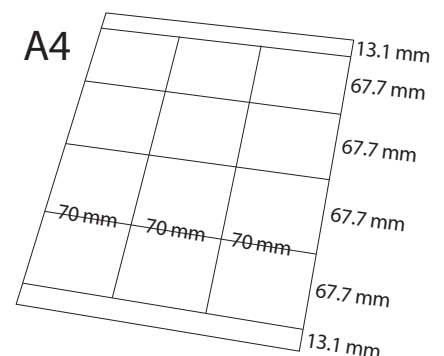
Hollandsk har et specielt ord: "Gezellig". Det er et af de mest anvendte hollandske ord, og i forhold til sammenhængen kan det oversættes til en følelse af hygge, sjov eller behagelig atmosfære. Det kan også beskrive en hyggelig tid med en, man holder af, eller følelsen når man møder en ven, som man ikke har set i lang tid. Eksempelvis: "Vi har haft en gezellige (hyggelig) aften, spillet spil og haft det sjovt..."

Hvis man på Catalansk ønsker at sige, at kun nogle få venner kom til din fødselsdagsfest (forhåbentlig sker det aldrig for dig!) vil man sige "quatrecats" eller "fire katte", så giver det sig selv. Så før du begynder at klage over din kedelige fødselsdagsfest, så husk at sige "Gràcies!" (tak) til de fire katte, der rent faktisk dukkede op!

På dansk siger vi "Der er ingen ko på isen", men har man nogensinde set en ko på isen? Mon der er ugler i mosen, eller er der gået ged i den? Som du kan se, har mange sprog talemåder med dyr.

Ordet "alfabet" kommer fra de to første bogstaver i det græske alfabet. Nemlig "alfa" og "beta". Grækerne skriver i dag fra venstre mod højre, men det var dog ikke altid tilfældet. I begyndelsen kunne det skrives i vilkårlig rækkefølge, endda i skiftende retninger på hver linje. På næste side vil jeg vise dig en sjov vane, som grækernes naboer har...

Finsk er et af de få nationale sprog i Europa, der ikke er indoeuropæisk. Det tilhører samme familie som estisk og ungarsk. Der er mange udtryk, man på finsk kan sige med et ord. Så "istun" vil være "Jeg sidder ned", istahtaisin "Jeg ville sætte mig ned i et stykke tid", istahdan "Jeg vil sætte mig ned i et stykke tid" og istahtaisinkohan "Jeg overvejer, om jeg skal sætte mig ned i et stykke tid".

Hej! Mit navn er Laura! Kom og følg med mig på denne fascinerende rejse igennem Europas smukke sprog... Vi starter denne rejse i "krasavik"... vent. Hvor? "Krasavik" (April) er den smukkeste måned i Hviderusland, og derfor har hviderussere kaldt denne måned "skønhed". Og hvem elsker ikke foråret?

I landet med pizza, pasta og ost er det ikke nogen overraskelse, når nogen bliver "Abbiocco". Der er ikke et tilsvarende ord på dansk, men abbiocco hentyder til mæthedsfølelsen efter at have overspist. Gå videre til næste side for at se et andet madrelateret ord...

Letter elsker at synge. "Dainas" er lettiske folkesange, der handler om gammel lettisk visdom. For godt tusind år siden var "dainas" en fast del af festligheder (som den årlige midsummerfest på billedet), dagligt arbejde, altså tanker om livet, der er bevaret i mundtlig form. Der er mere end 1,2 millioner "dainas" i alt!

Maltesisk er det mindste officielle EU-sprog med hensyn til sprogbrugere. Det minder om det fønikiske sprog, der blev talt i områder omkring det gamle Middelhav for 3000 år siden. Maltesisk er det eneste sprog i Europa, som tilhører den afro-asiatiske sprogfamilie, og samtidig det eneste sprog fra denne familie, som bruger det latinske alfabet. Gå til næste side, og jeg viser dig et ret isoleret sprog ...

Det estiske sprog elsker vokaler! På lige netop estisk er vokalerne nok de vigtigste sammenlignet med noget andet europæisk sprog, og der findes mange ord som "Jäääär" (kanten af isen), "Töö-öö" (nattearbejde) or "Õueiaääre" (kanten af et hegn, der omkranser en gårdhave)! Lad mig nu vise dig et sprog, der kan danne en sætning, som kun indeholder vokaler.

Hvis du ikke er vild med vokaler, er tjekkisk måske sproget for dig! Her elsker man konsonanter. Ord kun med konsonanter, såsom "krk" (hals), "prst" (finger) eller "smrk" (fyrtræ), er meget normale. Prøv denne tjekkiske tungebrækker "Chrt pln skvrn zdrhl z Brd", som betyder "En plettet mynde er sluppet væk fra Brd-bjergene". Denne kærlighed til konsonanter deles også af et naboland. Hvilket tror du?

Internationalt tegnsprog anvendes ofte mellem tegnsprogsbrugere fra forskellige lande, hvor der ikke er et indbyrdes fælles sprog. Som navnet antyder, er det internationalt. Det kan skrives på forskellige måder. For eksempel kan bestemte symboler bruges til at beskrive håndpositionen samt bevægelsen i håndtegnet samt ansigtsudtryk. Og fordi vi har talt så meget om alfabeter så...

Litauisk er et af de ældste sprog, der bliver talt i verden og har endda ord, der minder om det ældgamle sanskrit, såsom "vyras" (mand), "šuo" (hund), "avis" (får). Det betyder, at litauere kan forstå visse ord, når de lytter til dette indiske sprog. Jeg er ved at blive sulten, lad mig lige snuppe en bid mad.

Når albanerne ryster på hovedet fra side til side, betyder det ikke "Nej", men derimod "Rigtigt, jeg er enig, jeg lytter". Hvis man derimod nikker med hovedet, så betyder det ikke "Ja". Det betyder "Beklager" og bruges ved dårlige nyheder. Så pas især på, hvis du ryster på hovedet i Albanien - det kan være, at du kom til at sige ja til noget, du ikke ville!

Der er mellem 60 og 100 ord, der refererer til forskellige regntyper på galicisk. Hvis du har været i Galicien, ved du hvorfor! For eksempel refererer "Babuña" til regn, der lyder som en lille baby, "Torbón" til en regn med torden og lyn og "Ballón" til en kraftig, men kortvarig regn, der varer i flere dage ...

Vidste du, at man på fransk har forskellige måder at tælle på mellem 70 og 99? Ved nummeret 75 siger man "60 plus 15". Ved tallet 80 siger man i stedet "4 gange 20"! Og derfor er 96 altså "4 gange 20 plus 16". Folk som taler fransk må altså være gode til matematik! Fransk bliver også anset for at været et af de smukkeste sprog sammen med... vil du gætte?

Det svenske sprog har det perfekte ord for at udtrykke balance og sige "Ikke for lidt, ikke for meget ... men lige den rigtige mængde" eller på svensk "Lagom". Man kan på svensk fint sige, at du lige har spist lagom! Vi har talt meget om unikke ord, så lad os se nogle unikke udtryk ...

Serbisk er et af de få europæiske sprog, der bruger både det kyrilliske og latinske alfabet. Folk, der taler serbisk, er lige gode til at bruge det ene og det andet skriftsprog. Sammenlignet med de øvrige slaviske sprog bruger serbisk et af de korteste kyrilliske alfabeter. Det indeholder kun 30 bogstaver. Når vi nu er inde på alfabeter... så lad mig vise dig et sprog med et meget specielt alfabet...

Vi har en tendens til at udtrykke vores reaktioner med korte ord eller sætninger, som ingen bestemt mening har. Makedonsk har en sej måde at gøre dette - nemlig med "Lele"! "Lele" kan betyde "Åh gud!" eller "Åh, du milde!" og man kan tilføje så mange "Lele" som man har lyst til. Man kan fx sige "Lele lele lele! Sikke en flot hund!". Gå til næste side for at læse om et sprog uden "Nej" eller "Ja"...

Det rumænske sprog er også fuld af vokaler. På rumænsk kan man endda lave en meningsfuld sætning kun med vokaler: "Oaia aia e a ei, eu i-o iau", som betyder "Det får er hendes, jeg tager det". Der er også nogle sprog, som tilsyneladende forsøger helt at undgå vokaler...

At være 2 personer er meget specielt i Slovenien! Her har man nemlig ikke kun ental (for 1 person) og flertal (for mange personer), man har også en bøjningsform for 2 personer. Så hvis man siger "dig og mig" kan man sige "midva" (vi to mænd, eller vi to mand og kvinde) eller "midve/medve" (vi to kvinder). Nu hvor vi taler om tal... Det næste jeg vil vise dig er et sprog med et interessant talsystem...

Der er mange norske ord, som har stor indflydelse på mange andre udbredte sprog. Hvem ved ikke, hvad en trolde er? Hvis du er lidt bange for trolde, er du ikke den eneste! Men så tænk på Norges smukke fjorde, og hvis disse pirrer til din appetit, så glem ikke det engelske ord "egg" (æg), der også er af norsk oprindelse.

Generelt hører sprog til sprogfamilier og deler mange kendetegn med andre, men baskisk er en enspænder... Det menes at være en af de ældste europæiske sprog, og dets oprindelse er et mysterium. Så hvis du vil være en del af en eksklusiv klub og blive en "euskalduna" (en som snakker baskisk) så prøv dette sprog!

Tysk er et af de sprog, der har de længste ord. For at beskrive ting kan du kombinere forskellige ord til et nyt ord. Så ordet for en kvalifikationskamp til VM i fodbold ville være "Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel". Nogle ord kan være lidt forvirrende, hvis du ikke ved, hvilke ord der blev sat sammen, såsom "Urinsekten", men den vil jeg lade dig finde ud af!

Bulgarerne nikker også for "Nej" og ryster på hovedet for "Ja". Et af det bulgarske sprogs atypiske træk er, at det er et af de få slaviske sprog uden kasus. Det burde være nemmere at lære end tjekkisk, som har hele 7 typer kasusbøjninger! Bulgarsk har kun det til fælles med makedonsk, at der ingen kasus er.

På aserbajdsjansk bruger man også "o" for han, hun, den og det. Men det er ikke det eneste, aserbajdsjansk og tyrkisk har til fælles. Forholdsord som "med" og "for" kommer efter navneordet: så "med min mor" vil blive til "anam ilə" altså "mor min med". Når aserbajdsjansk skrives med latinske eller kyrilliske bogstaver, skrives det fra venstre mod højre. Men når det skrives med arabisk skrift er det højre-mod-venstre.

Nordsamisk er et af de samiske sprog, og det tales i de nordeuropæiske lande. Derfor er det ikke underligt, at sproget har mange ord til at beskrive forskellige typer sne og is. For eksempel er "čahki" en hård snebold, som kastes i intense sneboldkampe, "vahca" er nysne eller puddersne og "soavli" er tøsne.

Russisk har et unikt ord, som beskriver et lag is, som sætter sig, derefter smelter ved temperaturstigninger, og derefter fryser igen: Гололедница (golol-edica), hvilket groft oversat er nøgent islag. Og vidste du, at der er dobbelt så mange med russisk modersmål, end der er af engelsk i Europa?

Bosnisk minder meget om kroatiske og serbisk, men du kan kende det på det tætte slægtskab til tyrkisk. I omkring 400 år var Bosnien en del af det ottomanske rige og har derfor mange låneord fra tyrkisk såsom "minduše" (øreringe), "bujrum" (bare fortsæt/velkommen) eller "avlija" (indre gård).

Ja, det slovakiske sprog elsker også konsonanter! Mange slovakiske ord består helt eller hovedsagelig af konsonanter, såsom ordene "vríb" (pil), "štvrť" (kvart) eller "smrt" (død). Slovakisk anses også for at være det sprog, som er lettest for andre slaviske sprog at forstå. Gå videre til næste side for at opdage et temmelig kortfattet sprog...

Sammen med serbisk og bosnisk er kroatisk et af de sydslaviske sprog, som har mange ting til fælles. Sprogene er så ens, at folk let kan forstå hinanden. De korteste ord på kroatisk består af kun et bogstav - "a" (men, og), "o" (om), "u" (i), "i" (og), "s" (med, fra) og "k" (til).

Det georgiske ord "Shemo-metchama" betyder at spise, selvom man er helt mæt, fordi maden smagte så godt. Det kan groft oversættes til "Jeg kom til at spise det hele". Georgien har også en af verdens mest betagende skriftsprog. På næste side vil jeg vise dig et ord, der beskriver en vis mængde, som vi alle har brug for at udtrykke af og til...

Tyrkisk er et sprog uden køn! Der er et eneste ord for "han", "hun" og "den/det", eller faktisk er det bare et enkelt bogstav -"o". Derfor er det muligt at beskrive en person på tyrkisk uden at fortælle, om det er en dreng eller pige. Se på næste side for at se, hvilke andet sprog der har denne lighed med tyrkisk...

Island har ingen lande tæt på, og sproget stammer fra vikingerne, som tog det med i det 9. og 10. århundrede. Sproget har ikke ændret sig meget over tiden. Island prøver at undgå fremmedord og foretrækker derfor at danne nye ord fra det gamle vikingesprog. Så ordet for computer "tölva" er dannet af de gamle ord "tala" (tal) og "völva" (profetinde).

Ungarsk er et af de sværeste sprog at lære grundet dets 26 grammatiske kasusformer og talrige komplekse regler. Men det er det hele værd, da sproget kan beskrive helt specielle fænomener med kun et ord. "Aranyhíd" betyder bogstaveligt talt "en gylden bro", men der menes en vandoverflade, der glinser i solen.

Det rætoromanske sprog er det mindst kendte af Schweiz' fire sprog. Historien om sproget begynder før Kristi fødsel. Det latinske fra romerne, der indtog området mellem de rætske alper og floden Donau, blandet med lokalfolkets sprog blev over tid til rætoromansk, der for øvrigt stadigvæk fornyer sig den dag i dag!

Det længste stednavn i Europa findes på walisisk og er: "Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrob-wlllantysiliogogoch". Det er også det andetlængste i verden. Det betyder omtrent "Skt. Marias kirke i det hvide hule hasseltræ nær Skt. Tysilio fra den røde hules stærke hvirvelstrøm". Gå videre for at opdage et sprog med lige så lange ord som walisiske stednavne.

Polsk har mange sjove talemåder. Så hvis du eksempelvis siger "Nie mój cyrk, nie moje mały", betyder det bogstaveligt talt "Ikke mit cirkus, ikke mine aber". Sætningen har intet at gøre med aber, men betyder "Det er ikke mit problem". Der er også et andet sprog, der har en sjov måde at sige noget lignende på...

Engelsk er det mest talte sprog i verden. Der er næsten 1,3 milliarder, som taler engelsk, men kun en tredjedel har det som modersmål. Når vi taler det samme sprog, kan vi forstå hinanden og vise, hvor mange ting vi deler. Så ser verden ikke så stor ud.

Det armenske sprog bruger et alfabet, der er meget specielt set i forhold til andre europæiske sprog. Det blev dannet for omkring 2400 år siden! Da armenere er så stolte af deres alfabet, så har de endda opført et monument for deres unikke bogstaver. Armenien fejrer deres specielle sprogdag, der hedder Den Hellige Oversætters Dag, i oktober måned.

Du betragter måske ikke portugisisk som et verdenssprog. Men hele Brasilien taler det, og dermed er der mere end 220 millioner med portugisisk som modersmål! Det er det syvendemest talte sprog på verdensplan! Sprogbrugere af portugisisk forstår generelt spansk, galicisk og italiensk, da disse sprog er meget ens. Nu hvor vi snakker om galicisk...